Evanghelia slavei lui Hristos

Predici la Duminicile de peste an

† Daniel
Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române

Evanghelia slavei lui Hristos

Predici la Duminicile de peste an

Ediția a doua,
revizuită și îmbogățită

BASILICA
BUCUREȘTI
2023

„Și Cuvântul S-a făcut trup și S-a sălășluit între noi și ***am văzut slava Lui, slavă ca a Unuia Născut din Tatăl, plin de har și de adevăr*** *[…]. Și celor care L-au primit, care cred în numele Lui,* ***le-a dat puterea să se facă fii ai lui Dumnezeu****”.*

(*Ioan* 1, 14 și 12)

„Dumnezeu așa a iubit lumea, ***încât pe Unicul Său Fiu L-a dat, ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viața veșnică****”.*

(*Ioan* 3, 16)

CUVÂNT ÎNAINTE LA EDIȚIA A DOUA

***Evanghelia slavei lui Hristos** este Evanghelia iubirii smerite și milostive a lui Hristos, Cel ce S-a făcut om smerit și muritor, ca pe oamenii muritori să-i înalțe în iubirea și slava veșnică a Preasfintei Treimi.*

Evanghelia este numită în Noul Testament: „*Evanghelia împărăției*" (*Matei* 4, 23; 9, 35); „*Evanghelia împărăției lui Dumnezeu*" (*Marcu* 1, 14); „*Evanghelia harului lui Dumnezeu*" (*Faptele Apostolilor* 20, 24); „*Evanghelia lui Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu*" (*Marcu* 1, 1); „*Evanghelia Fiului Său*" (*Romani* 1, 9); „*Evanghelia lui Hristos*" (*Romani* 1, 16; 15, 19; *1 Corinteni* 9, 12; 9, 18; *2 Corinteni* 2, 12; 9, 13; *Galateni* 1, 7; *Filipeni* 1, 27; 1, 16; *1 Tesaloniceni* 3, 2); „*Evanghelia lui Dumnezeu*" (*Romani* 1, 1; 15, 16; *2 Corinteni* 11, 7; *1 Tesaloniceni* 2, 2; 2, 8; 2, 9; *1 Petru* 4, 17); „***Evanghelia slavei lui Hristos***" (*2 Corinteni* 4, 4); „*Evanghelia mântuirii voastre*" (*Efeseni* 1, 13); „*Evanghelia păcii*" (*Efeseni* 6, 15); „*Evanghelia Domnului nostru Iisus*" (*2 Tesaloniceni* 1, 8); „*Evanghelia slavei fericitului Dumnezeu*" (*1 Timotei* 1, 11); „*Evanghelia veșnică*" (*Apocalipsa* 14, 6).

Evanghelia este vestea bună a mântuirii lumii în Iisus Hristos, prevestită de prorocii Vechiului Testament, deoarece Mesia - Hristos va fi plinirea (desăvârșirea) Legii și a Prorocilor. Între Persoana lui

Hristos și Evanghelia Sa este o legătură tainică sau mistică profundă. Iisus Hristos, Fiul și Cuvântul veșnic al lui Dumnezeu, este tainic prezent în cuvintele Evangheliei Sale, deoarece aceste cuvinte ale Evangheliei lui Hristos exprimă verbal lumina și misterul sau chipul Persoanei divino-umane a lui Hristos, a vieții și a lucrării Sale mântuitoare, de unire a oamenilor muritori cu Dumnezeu Cel veșnic viu[1]. În timpul slujbelor liturgice din biserică, ascultarea Evangheliei lui Hristos se face stând drepți sau îngenunchind, deoarece ascultarea Evangheliei lui Hristos este, în mod tainic, întâlnire cu Persoana lui Hristos Cel răstignit și înviat, Cel ce înainte de Înălțarea Sa la cer a făgăduit ucenicilor Săi: „*Iată, Eu cu voi sunt în toate zilele, până la sfârșitul veacului*" (*Matei* 28, 20).

Întrucât lumina sau chipul spiritual al Persoanei divino-umane a lui Hristos este conținutul Evangheliei Sale, *există o singură Evanghelie a mântuirii și a vieții veșnice*, pe care au consemnat-o în scris cei patru evangheliști: *Matei*, *Marcu*, *Luca* și *Ioan*, fapt pentru care se vorbește și de patru Evanghelii. Totuși, „chipul lui Hristos este același în toate, ca dovadă că a fost trăit ca (fiind) același de Evangheliști și de Apostoli, sau Persoana Lui s-a impus atât de perfect definit în unicitatea ei de bogăție și putere nemărginită, încât niciun Evanghelist sau Apostol n-a putut să nu fie întipărit de această unicitate a Lui și să nu-l simtă ca fiind chipul unei Persoane mai presus de cele omenești"[2].

În predicarea Sfintei Evanghelii a lui Hristos este necesară transmiterea adevărurilor adânci ale textului evanghelic în cuvinte lămuritoare, pe înțelesul poporului. Însuși Domnul Iisus Hristos a comunicat Evanghelia Sa în cuvinte simple, evitând cuvinte complicate

[1] Pr. Dumitru Stăniloae, *Chipul evanghelic al lui Iisus Hristos*, Ed. Basilica, București, 2016, p. 428.

[2] Pr. D. Stăniloae, *Chipul evanghelic al lui Iisus Hristos*, p. 430.

sau termeni filosofici pe care i-ar fi înțeles numai o elită de oameni. Prin urmare, și limbajul teologic al predicilor duminicale din acest volum păstrează duhul Evangheliei, în sensul că *scopul predicii ca tâlcuire a Evangheliei este de a lumina și pregăti sufletul pentru comuniunea cu Hristos*, nu de a impresiona pe ascultători. La un anumit timp după citirea și tâlcuirea Sfintei Evanghelii, pe Sfânta Masă din Altar se aduc darurile euharistice spre sfințire și împărtășire cu Hristos, arătându-se astfel legătura dintre Sfânta Evanghelie și Sfântul Potir. Desigur, Evanghelia lui Hristos, care conține *„credința dată odată pentru totdeauna sfinților"* (*Iuda* 1, 3), trebuie explicată sau tâlcuită în fiecare loc și în fiecare timp, pentru ca ea să devină lumină sau sens al vieții creștine cotidiene și călăuză pentru dobândirea mântuirii și a vieții veșnice. Scopul tâlcuirii Sfintei Evanghelii este, așadar, luminarea sufletului ascultătorilor ca să simtă că în cuvintele Evangheliei lui Hristos *Se află prezent și lucrător Însuși Hristos prin harul Duhului Sfânt*, iar tot ceea ce a zis și a făcut El „în vremea aceea" are valoare și acum, deoarece *„Iisus Hristos, ieri și azi și în veci, este același"* (*Evrei* 13, 8). În această privință, Părintele Dumitru Stăniloae observă că *„Iisus Hristos le-a dat oamenilor conștiința valorii veșnice a cuvintelor Sale, fapt care dovedește și el dumnezeirea Sa [...]. Și această conștiință pe care ne-a dat-o a exprimat-o astfel: «Cerul și pământul vor trece, dar cuvintele mele nu vor trece» (Matei 24, 35)"*[3].

Prezentul volum, intitulat ***Evanghelia slavei lui Hristos***, este alcătuit din cele 56 de predici la *Duminicile de peste an* și reprezintă o formă *revizuită și îmbogățită* a primei ediții apărute în anul 2016 la Editura *Basilica* a Patriarhiei Române. Toate textele prezentului volum, fără excepție, au fost revăzute de mai multe ori în decursul celor șapte ani de la apariția primei ediții. Astfel, unele fraze sau

[3] Pr. D. Stăniloae, *Chipul evanghelic al lui Iisus Hristos*, p. 430.

paragrafe au fost restructurate sau condensate, unele subtitluri au fost diortosite, iar unele pasaje din text au fost dezvoltate și îmbogățite prin aprofundarea învățăturilor de credință. În plus, această ediție a doua se distinge de prima ediție prin faptul că indică în notele subliniare bibliografia selectivă folosită la pregătirea acestor predici, fiind acordată o atenție deosebită referințelor patristice, pentru a evita astfel interpretări subiective sau individualiste. Cu acest prilej, au fost reținute în notele subliniare și unele citate din Sfinții Părinți și din unii teologi contemporani, citate care contribuie la consolidarea interpretărilor ortodoxe ale textelor biblice.

Sperăm astfel ca publicarea ediției revizuite și îmbogățite a volumului de predici *Evanghelia slavei lui Hristos* să fie de folos clerului și credincioșilor Bisericii noastre.

† Daniel
Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române